

Nokian luonto ry.

Toimintakertomus 2015

1. Yleistä

Yhdistyksen 40. vuosi kulki aktiivisen toiminnan merkeissä koko tarkastelujaksolla. Luonnonsuojelun lisäämisen, luonnon monimuotoisuuden säilymisen ja puhtaamman ympäristön tavoitteita edistettiin monin tavoin.

Noki-Pirkan luonto-nimisenä 20.4.1975 perustetun yhdistyksen 40-vuotissyntymäpäivää vietettiin marraskuun 29. päivänä kotikutoisen ohjelman merkeissä. Puheessaan emeritusprofessori Petter Portin muisteli luonnonsuojelutyön alkuvaiheita Nokialla.

Tammikuussa jätettiin kaupunginhallitukselle aloite Siuron arvokkaiden metsien suojelemiseksi. Aloitteen noin 86 hehtaarin laajuiset metsät sijaitsevat kaupungin maalla Siuron taajaman itäpuolella. Toteutuessaan metsät muodostaisivat yhteensä 177 hehtaarin laajuisen suojelukokonaisuuden lähistöllä olevien suojelualueiden ja kaupungin ehdottaman METSO-alueen kanssa.

Pirkanmaan liitolle jätettiin mielipide Pirkanmaan maakuntakaavaluonnokseen 2040. Mielipiteessä kiinnitettiin huomiota kaavamerkintään, joka mahdollistaa tekopohjavedenottamon rakentamisen Pinsiönkankaalle Pinsiö-Matalusjoen valuma-alueelle.

Pirkanmaan ELY-keskukselle annettiin mielipide ehdotuksista Pirkanmaan vesienhoidon toimenpideohjelmaksi ja Kokemäenjoen vesistöalueen tulvariskien hallintasuunnitelmaksi vuosille 2016–2021. Muistutus jätettiin myös NCC Roads'in kallionlouhintalupahakemukseen ja Nokian Pyry ry:n speedway ajاران lupahakemukseen Koukkujärven vaikutuspiirissä.

Viranomaisyhteistyötä tehtiin kaupungin ympäristönsuojelusuunnittelusihteri Katriina Peltosen ja Pirkanmaan ELY-keskuksen ylitarkastaja Marita Saksa-Lapikiston kanssa Siurossa olevien pähkinälehtojen katselmuksissa ja Siuron metsiensuojelualoitteen kääväkäsinventoinneissa. Siuron kulttuuriympäristöä esittelevän mobiilipolun sisällön tuottamisessa tehtiin yhteistyötä kaupungin kulttuurikoordinaattori Erika Honkasen kanssa.

Ala-asteikäisten luontokerho jatkui Myllyhaan ala-asteella Heini Ojalan ja Lauri Haikosen ohjauksessa. Pirkan opiston kanssa vuonna 2015 alkanut yhteistyö jatkui niin ikään. Opiston ohjelmassa oli kolme yhdistyksen kanssa tuottamaa kurssia: Kaakkurin huudosta pähkinälehtoon II-Noian luontoa pintaa syvemmältä sekä metsien peruslajeja avannut Syvälle metsän uumeniin-kurssi ja Pohjolan ihmeellistä talviluontoa esitellyt kurssi.

Siuron uhanalaisen palosirkan esiintymällä talkoitiin kahdesti. Palosirkkojen elinympäristön säännöllinen ja kohdennettu hoito tuottaa tulosta. Ala-Mikkolan haassa Sarkolassa niitettiin perinnemaiseman hoitotalkoissa yhteistyökumppaneiden kanssa.

Nokian lukion kahdelle biologian kurssiryhmälle esiteltiin yhdistyksen toimintaa ja kunnan luontokohteita. Intianlahden muinaisuoman geologiaa, luontotyyppejä ja niiden ilmentäjälajeja esiteltiin Osaran oppilaitoksen luontoalan kahdelle opiskelijaryhmälle. Muinaisuoman luonnosta kerrottiin myös Satakunnan Vasamat-partiolaisryhmälle.

Retkiä ja tapahtumia toteutettiin entiseen tapaan. Intianlahden muinaisuomalla retkeiltiin sulassa maassa maaliskuussa. Kylmänojaalla järjestettiin siivoustalkoot Nokia-viikon ohjelmassa. Pohjoismainen Luonnonkukkapäivän retki suuntautui Koukkujärvelle biologi Lasse Kososen opastamana. Suosituksi tullut sienten tunnistustapahtuma ja niukan sienisadon näyttely pidettiin K-market syyskuussa Löytöksessä Tampereen Sieniseuran Lasse Kososen ja Markku Selinin ohjauksessa.

Yhdistyksen järjestämille 21 retkelle ja tapahtumaan osallistui yhteensä 370 henkilöä. Nokian Lintukoululla oli 13 retkeä tai tapahtumaa, joissa oli 125 osallistujaa. Yhteensä oli 34 retkeä tai tapahtumaa, joissa oli noin 500 osallistujaa.

Vuoden aikana tehtiin kolme lehdistöiedotetta. Paikalliset viestimet ovat uutisoineet yhdistyksen tapahtumia ja ajankohtaisista teemoista on tehty mielipiteitä paikallislehteen.

Nokian Lintukoulu on järjestänyt useita yleisöä keränneitä retkiä ja muutonseurantatapahtumia. Nokian Lintukoulun toimintakertomus on liitteenä.

2. Yhdistys

Noki-Pirkan Luonto-nimisenä 20.4.1975 aloittaneelle Nokian luonto ry:lle toimintavuosi oli järjestyksessä 40. Yhdistyksessä oli vuoden 2014 lopussa 127 maksanutta jäsentä, joista 13 oli uusia. Kuusi jäsentä erosi vuoden aikana.

Hallituksen kokoukset pidettiin 15.1., 4.3., 22.4., 10.6., 19.8., 7.10., 18.11. ja 9.12. Elokuun kokous pidettiin Myllyhaan päiväkodin lasten nimeämällä Aurinkokalliolla Halimaassa.

Yhdistyksen kevätkokous pidettiin 25.3. Kerholan Lehteriluokassa. Kevätkokouksessa oli 7 osallistujaa. Syyskokous pidettiin 18.11. Kerholan Polóninsalissa 9 henkilön ollessa mukana. Syyskokousta edelsi toimittaja Jari Salosen esitys Saaristomeren kansallispuistosta. Esityksen järjesti Nokian Lintukoulu.

Juha Lehmusnotko on ollut Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan luonnonsuojelupiirin hallituksessa yhdistyksen edustajana. Luonnonsuojelupiirin kevätkokouksessa 31.3. yhdistystä edustivat Kaija Helle ja Juha Lehmusnotko ja syyskokouksessa 26.11. Anne Viitalaakso ja Kaija Helle.

Anne Viitalaaksolle ja Juha Lehmusnotkolle luovutettiin Suomen luonnonsuojeluliiton hopeiset ansiomerkit aktiivisesta toiminnastaan yhdistyksessä. Anne Viitalaakso on vetänyt Nokian Lintukoulua vuodesta 2003 alkaen. Vesi- ja maankäyttöasiat ovat Juha Lehmusnotkon osaamisaluetta.

Suomen luonnonsuojeluliiton jäsenhankinnan edistämiseen saadulla tuella toteutettiin kunnan luontoa esittelevä postikorttisarja ja jäsentiedote, jonka julkaiseminen siirtyi vuoden 2016 tammikuuhun.

3. Aloitteet, tiedotteet, lausunnot ja muutoksenhaut

12.1. Aloite Siuron arvokkaiden metsien suojelusta Nokian kaupunginhallitukselle Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan luonnonsuojelupiirin kanssa. Piirin aluesihteerit Juho Kytömäki sekä Tapio Perttunen ja Kaija Helle esittelivät ja luovuttivat aloitteen kaupunginhallituksen kokouksen alussa.

13.1. Tiedote Siuron arvokkaiden metsien Nokian kaupungille tehdystä suojelualoitteesta.

31.3. Mielipide ehdotuksista Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaksi, Pirkanmaan vesienhoidon toimenpideohjelmaksi ja Kokemäenjoen vesistöalueen tulvariskien hallintasuunnitelmaksi vuosille 2016–2021. Mielipide jätettiin Pirkanmaan luonnonsuojelupiirin kanssa.

10.4. Mielipide Pirkanmaan liitolle Pirkanmaan maakuntakaavaluonnokseen 2040.

17.8. Muistutus Nokian rakennus- ja ympäristölautakunnalle NCC Roads Oy:n maa-aines- ja ympäristölupahakemukseen tilalla Metsäilikka R:no 536-407-6-56. Muistutus jätettiin Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan luonnonsuojelupiirin kanssa.

23.10. Muistutus Nokian Pyry ry:n ympäristölupahakemukseen speedwayradan toiminnan käynnistämiseksi Koukkujärven läheisyydessä.

19.11. Tiedote ja kutsu yhdistyksen 40-vuotisjuhlaan.

20.11. Tiedote hopeisista ansiomerkeistä, jotka Suomen luonnonsuojeluliitto myönsi yhdistyksen aktiivisille toimijoille Anne Viitalaaksolle ja Juha Lehmusnotkolle.

4. Neuvottelut, katselmukset ja osallistumiset

2.3. Neuvottelu Pirkan opiston kurssisihteeri Petra Knuutilan ja Pirkkalan ympäristöyhdistyksen puheenjohtaja Pirkko Huovilan kanssa opiston Nokian ja Pirkkalan kuntien matkailuoppaille suunnatun kurssin sisällöstä ja toteutuksesta.

17.3. Siuron kulttuurimaisemaa esittelevän mobiiliin ladattavaa polkua koskeva kokous kulttuurikoordinaattori Erika Honkasen ja Siuro-Seuran edustajan kanssa. Neuvottelussa suunniteltiin Siuron geologia-, luonto- ja kulttuurihistoriakohteiden esittelyä.

26.3. Timo Lepistö ja Anne Viitalaakso edustivat yhdistystä Tampereen Vapriikin Luonnontieteellisen museon laajennuksen avajaisissa.

25.4. Viljakkalan Vipun Raakkuseminaari Karhessa. Kutsuseminaarissa yhdistystä edusti rakennus- ja ympäristölautakunnan puheenjohtaja Olavi Pajarinen.

6.5. Neljän Pinsiö-Matalusjoen vaikutuspiirissä toimivan luonnonsuojeluliiton jäsenyhdistysten toimijoiden suunnittelukokous raakun säilymisen edistämiseksi. Mukana olivat Tampereen ympäristönsuojeluyhdistyksen, Kyrön luonnon ja Ylöjärven Luonnon edustajat. Nokian luonnosta olivat paikalla Juha Lehmusnotko ja Kaija Helle.

11.5. Nokian kulttuurisuunnittelusihteeri Erika Honkasen ja Siuro-Seuran edustajien katselmus ja reitin mobiilireitin suunnittelu Siuron satamassa ja Siuronkalliolla. Kaija Helle edusti yhdistystä.

17.6. Katselmus Siuron pähkinälehdöissä Hakavuorella ja Riuttan rinteiden kaakkoisosassa Pirkanmaan ELY-keskuksen ylitarkastaja Marita Saksa-Lapikiston ja Nokian ympäristönsuojelusuunnittelija Katriina Peltosen kanssa. Samalla arvioitiin Hakavuoren pähkinälehdön luontotyyppien hoidon tarvetta ja kuusten harvennusta. Kaija Helle opasti ja edusti yhdistystä.

1.10. Nokian kaupungin ympäristönsuojeluyksikön ympäristönsuojelun suunnittelija Katriina Peltosen kutsusta kääväkkäiden inventointi kaupungin Ruutan METSO-ehdotuksen alueella. Leena Hammar ja Kaija Helle olivat inventoimassa.

25.11. Nokian kaupungin ympäristönsuojeluyksikön ympäristönsuojelun suunnittelija Katriina Peltosen kutsusta kääväkkäiden inventointi Siuron Sivakkavuorella Siuron metsien suojeluesityksen alueella. Kaija Helle oli kääpimässä lumisohjossa.

5. Retket ja tapahtumat

9.-15.2. Luonto lainassa-viikolla Kaarina Davis järjesti Nokian kaikkiin kolmeen kirjastoon esittely Siuron metsien suojelualoitteesta ja yhdistyksen toiminnasta.

28.2. Luonto-Liiton Hämeen piirin Lähimetsät haltuun! kampanjan avajaiset Tampereella Kaupin metsässä. Kampanjan suojelija kirjailija Anni Kytömäki luki avajaisissa teostaan Kultarinta ja Kaija Helle opasti havaintorastilla pieniä ja suuria lähimetsäläisiä metsäluonnon havainnointiin.

5.3. Pirkan opiston pyynnöstä matkailuoppaiden peruskurssin ohjelmassa esittely Nokian ja Pirkkalan luontokohteista ja luonnonsuojelutilanteesta. Kaija Helle Nokian luonnosta ja Pirkko Huovila Pirkkalan ympäristöyhdistyksestä kouluttivat matkailuoppaita.

9.3. Osaran oppilaitoksen luonto-alan 13 opiskelijan ryhmä tutustui Intianlahden muinaisuoman luontoon asettamalla opaskylttejä reitille Kaija Helteen opastamina.

12.3. Nokian luonnon tavoitteiden ja toiminnan esittely Nokian lukion biologian ryhmälle. Kaija Helle johdatti kymmentä lukiolaista aiheeseen.

14.3. Perinteinen talviretki Intianlahden muinaisuomalle Siuro-Seuran kanssa säihkyvässä säässä. Retkellä oli 18 osallistujaa Kaija Helteen johdolla.

16.4. 15 Osaran oppilaitoksen luonto-alan opiskelijaa tutustui Intianlahden muinaisuomaan ja sen luontoon kylttejä riisumalla Kaija Helteen opastamina.

9.4.-6.6. Kaakkurin huudosta pähkinälehtoon II, Nokian luontoa pintaa syvemmältä-kurssi Pirkan opiston kanssa. Kolme luentoiltaa ja kolme maastoretkipäivää käsittäneellä kurssilla oli 27 osallistujaa. Arvokkaiden lintukohteiden lisäksi tutustuimme maastopäivinä Siuron Linnavuoreen ja Luodon saareen. Lintupäivän toisena oppaana oli Tarja Riihitupa.

6.5. Nokian luonnonsuojelualuiden ja Nokian luonnon toiminnan esittely toiselle Nokian lukion biologian kurssin 12 opiskelijalle, Kaija Helle esitteli.

22.5. Siivoustalkoot Kylmänojalla osana Nokia-viikon ohjelmaa. Anne Viitalaakson koordinoimassa tapahtumassa oli seitsemän siivojaa.

14.6. Luonnonkukkipäivä Nokian Koukkujärvellä sateisessa säässä. Lasse Kosonen opasti asiantuntevasti sadevaatteisiin varustautunutta ja Anne Viitalaakson johtamaa joukkoa. Mukana oli 11 retkeläistä.

1.8. Talkoot Siuron Pyymäen palosirkkakedolla neljän talkoolaisen voimin. Niiton ja haravoinnin lisäksi talkoissa keskityttiin heinäjuurakoiden poistamiseen Timo Lepistön johdolla.

8.8. Niittotalkoot Sarkolassa Ala-Mikkolan haassa. Osallistuimme Pirkanmaan luonnonsuojelupiirin järjestämiin talkoisiin.

29.8. Suomen luonnonpäivän retki Siuron Hakavuorelle. 14 retkeläistä tutustui tulivuoriperäiseen vuoreen, muinaisrantakivikoihin, pähkinälehtoon ja vanhaan metsään Kaija Helteen johdolla.

7.9. Perinteinen sienitapahtuma K-market Löytiksen aulassa. Niukkaa sienisatoa esittelivät Lasse Kosonen ja Markku Selin Tampereen sieniseurasta sekä Anne Viitalaakso ja Kaija Helle. Sieniin tutustui noin 80 sienten ystävää.

13.9. Raivaustalkoot palosirkkan esiintymällä Siuron satamassa yhdeksän talkoolaisen käsin. Aloitimme pahoin vesoittuneen esiintymän raivauksen. Aurinkoisessa säässä näimme useita palosirkkoja.

27.9. Sieniretki Siuron Kuljunperälle. Niukkasatoisella retkellä oli 23 sienestäjää Markku Selinin ja Lasse Kososen opastamana. Anne Viitalaakso vastasi retkestä.

3.-4.10. Pirkan opiston kanssa toteutettu kurssi "Syvälle metsän uumeniin". Kaija Helle koulutti luennolla ja maastossa Siuron Hakavuorella ja muinaisuomala 16 kurssilaista metsien peruslajiston, kuten kääpien, sammalten ja jäkälien tunnistamisesta.

24.10. Luonnontuntemuksen opetusretki Intianlahden muinaisuomalle Satakunnan Vasamat-partiolaisille Kaija Helteen opastamana. Mukana oli 13 8-10-vuotiasta partiolaista ja kolme valvovaa vanhempaa.

19.11. Pohjolan ihmeellinen talviluonto-kurssi Kerholassa Pirkan opiston kanssa. Kurssilla oli kahdeksan osallistujaa ja Kaija Helle koulutti talviluonnon saloihin.

29.11. Nokian luonto ry:n 40-vuotistaipaleen juhla Kerholan Polónin salissa. Ohjelmassa kuultiin emeritusprofessori Petter Portinin muisteluksia luonnonsuojelun alkutaipaleelta ja muita muistelijoita. Tilaisuudessa oli noin 20 juhlijaa.

30.11. Nokian nivelpiirin kutsusta Kaija Helle esitteli Nokian luontoa, retkeilykohteita ja yhdistyksen toimintaa 18 mukana olleelle.

6. Tiedotus

13.1. Tampereen radio uutisoi Siuron metsien suojelualoitteesta ja Nokian Uutiset kertoi asiasta verkkosivuillaan.

14.1. Aamulehti: "Siuron metsiin 86 ha:n suojeluesitys". Nokian luonto ja Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri tekivät suojelualoitteen kaupungille.

14.1. Nokian Uutiset uutisoi suojelualoitteesta.

25.2. Nokian Uutiset Hannu Järvisen sanoin: "Siurossa tarkkailtiin koskikaroja, lehtopöllötkin olivat äänessä".

16.3. "Metsolta vietiin reviiri - nyt se käy hiihtäjien päälle Koukulla". Nokian Uutiset kertoi poikkeavasti käyttäytyvästä metsosta.

23.9. Radio Suomen Metsäradiossa Kaija Helle kertoi toimittaja Risto Salovaaralle Siuron palosirkasta, lajin runsastumisesta ja esiintymien hoitotoimista.

28.9. Nokian Uutiset kertoi sieniretkestä: "Pois alta risut ja männynkävyt, sienestäjät tulevat". Radio Suomen Metsäradiossa Kaija Helle kertoi toimittaja Risto Salovaaralle Siuron palosirkasta, lajin runsastumisesta ja esiintymien hoitotoimista.

30.9. Radio Suomen Metsäradiossa Risto Salovaara jututti Kaija Hellettä Ruutanan luonnonsuojelualueen erityispiirteistä ja luontoa kunnioittavasta retkeilystä.

25.11. "Nokian luonto juhlii 40 vuottaan", Nokian Uutiset puffasi yhdistyksen 40-vuotisjuhlaa.

2.12. "Luonnon puolella jo 40 vuotta", Nokian Uutiset kertoi yhdistyksen 40-vuotisjuhlasta kuvien kera. Samassa yhteydessä kerrottiin Juha Lehmusnotkolle ja Anne Viitalaaksolle myönnettyistä Suomen luonnonsuojeluliiton hopeisista ansiomerkeistä.